

Polska Strefa Inwestycji jako instrument wsparcia rozwoju sektora usług nowoczesnych w Polsce po pandemii COVID-19

Mariusz Wciśło

1. Wprowadzenie

Głównym celem pomocy regionalnej jest wspieranie rozwoju gospodarczego regionów, których poziom rozwoju gospodarczego jest niższy od określonej średniej unijnej. Aby pomoc regionalna skutecznie wspierała rozwój gospodarczy tych regionów, jest ona przede wszystkim przyznawana w celu zachęcania firm do realizowania nowych inwestycji, w tym zwiększania zatrudnienia na tych obszarach (Ambroziak i in., 2020).

Pandemia COVID-19 była przyczyną największego globalnego kryzysu społeczno-gospodarczego od czasów Wielkiego Kryzysu (Baldwin, Weder, 2020). W celu uniknięcia zarażeń wprowadzano restrykcje, które były przyczyną gwałtownych zmian społeczno-gospodarczych (Blau i in., 2020). Jednym ze skutków pandemii COVID-19 jest ogólny spadek liczby realizowanych inwestycji (*Business Insider*, 2021). W ocenie Autora istotne jest przeanalizowanie popularnego instrumentu pomocy regionalnej w Polsce, dedykowanego m.in. sektorowi usług nowoczesnych (SUN), czyli Polskiej Strefy Inwestycji (PSI). Celem opracowania jest określenie skali zainteresowania PSI przez SUN w latach 2019-2021 oraz zarekomendowanie zmian w przepisach prawnych, które mogą pozytywnie wpłynąć na wzrost zainteresowania PSI przez beneficjentów z SUN.

Badania zostały przeprowadzone w okresie od sierpnia do września 2022 roku z wykorzystaniem metod statystycznych (średnie klasyczne) w oparciu o dane nt. liczby nowych inwestycji SUN w ramach PSI oraz podstawowe parametry tych inwestycji, tj. zadeklarowane koszty kwalifikowane oraz planowane do utworzenia nowego miejsca pracy. Dane zostały pozyskane w sierpniu 2022 roku od przedstawicieli poszczególnych specjalnych stref ekonomicznych, zarządzających określonymi regionami Polski w ramach PSI. Otrzymane dane obejmowały okres od 2019 do 2021 roku. W opracowaniu posłużono się również me-

tołą dogmatyczno-prawną w celu dokonania językowo-logicznej analizy aktów normatywnych regulujących zasady korzystania ze wsparcia w ramach PSI przez podmioty z SUN, tak aby wypracować rekomendacje legislacyjne ukierunkowane na poprawę atrakcyjności badanego instrumentu pomocy regionalnej dla SUN.

2. Zasady funkcjonowania PSI

PSI umożliwia uzyskanie zwolnienia podatkowego z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) lub fizycznych (PIT) z tytułu realizacji nowych inwestycji (Kozaczka, 2021). Funkcjonuje od trzeciego kwartału 2018 roku na podstawie *Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji* (Dz. U. 2020, poz. 1752) oraz *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji* (Dz. U. 2018, poz. 1713).

W ramach PSI dopuszczalne jest korzystanie ze zwolnienia podatkowego na terenie całego kraju, z zastosowaniem zróżnicowanych terytorialnie warunków korzystania ze zwolnień podatkowych.

Wsparcie udzielane jest inwestorom w drodze decyzji administracyjnej, zwanej decyzją o wsparciu, na okres od 10 do 15 lat.

Wartość dostępnego zwolnienia podatkowego z CIT/PIT stanowi iloczyn poniesionych kosztów kwalifikowanych inwestycji oraz intensywności pomocy regionalnej w miejscu realizacji inwestycji, wynikający z zapisów *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022-2027* (Dz. U. 2021, poz. 2422). W przypadku inwestycji SUN kosztami kwalifikowanymi są przeważnie 2-letnie koszty pracy osób zatrudnionych na nowo utworzonych miejscach pracy.

3. Warunki aplikowania o decyzję o wsparciu dla SUN w latach 2019-2021

Podstawą do otrzymania decyzji o wsparciu była realizacja nowej inwestycji rozumianej jako inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne, związane z założeniem nowego przedsiębiorstwa, zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego przedsiębiorstwa, dywersyfikacją produkcji przedsiębiorstwa przez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w przedsiębiorstwie lub zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego przedsiębiorstwa. Pomimo wykładni literalnej powyższej definicji, sugerującej zawężenie do inwestycji branży przemysłowej, inwestycje w sektorze usługowym również mogły aplikować do PSI.

Ubiegając się o wydanie decyzji o wsparciu, inwestor zobowiązany był do zadeklarowania spełnienia kryteriów jakościowych oraz kryterium ilościowego.

Za spełnienie kryteriów jakościowych uznaje się zadeklarowanie łącznie nie mniej niż 6 sposobów spełnienia obu kryteriów, ale nie mniej niż jeden sposób za każde z kryteriów (tab. 9.1). Inwestorzy mogli liczyć na premię, w sytuacji gdy maksymalna intensywność pomocy regionalnej w miejscu realizacji inwestycji wyniosła 35% oraz 50% (kolejno: nie mniej niż 5 oraz 4 sposoby, lecz w obu przypadkach nie mniej niż jeden sposób za każde z kryteriów).

Tabela 9.1. Kryteria jakościowe i sposób ich spełnienia dla sektora usługowego

Nazwa kryterium	Sposób spełnienia kryterium
Kryterium zrównoważonego rozwoju gospodarczego	1) Inwestycja w projekty usługowe wspierające branże zgodne z aktualną polityką rozwojową kraju oraz z inteligentnymi specjalizacjami województwa
	2) Osiągnięcie odpowiedniego poziomu sprzedaży poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
	3) Prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej
	4) Utworzenie centrum nowoczesnych usług dla biznesu o zasięgu wykraczającym poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
	5) Posiadanie statusu mikroprzedsiębiorcy, małego przedsiębiorcy albo średniego przedsiębiorcy
Kryterium zrównoważonego rozwoju społecznego	6) Utworzenie wysokopłatnych miejsc pracy i oferowanie stabilnego zatrudnienia
	7) Prowadzenie działalności gospodarczej o niskim negatywnym wpływie na środowisko
	8) Zlokalizowanie inwestycji w jednym z miast średnich, tracących funkcje społeczno-gospodarcze, lub gminach graniczących z tymi miastami albo na obszarze powiatów lub miast na prawach powiatu, w których stopa bezrobocia wynosi co najmniej 160% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, z wyłączeniem miast, w których zlokalizowana jest siedziba wojewody lub sejmiku województwa
	9) Wspieranie zdobywania wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz współpraca ze szkołami branżowymi
	10) Podejmowanie działań w zakresie opieki nad pracownikiem

Źródło: Opracowanie własne.

Kryterium ilościowe to minimalne koszty kwalifikowane inwestycji, do których poniesienia zobowiązany był inwestor w zależności od poziomu bezrobocia w powiecie, w którym miała być realizowana nowa inwestycja, w stosunku do przeciętnej stopy bezrobocia w kraju (tab. 9.2).

Tabela 9.2. Kryterium ilościowe w PSI

Stopa bezrobocia w powiecie – miejscu lokalizacji projektu w stosunku do przeciętnej stopy bezrobocia w kraju	Minimalna wartość kosztów kwalifikowanych [w PLN]
Większa niż 250% lub lokalizacja inwestycji na obszarze tracącym funkcje społeczno-gospodarcze	10 000 000
Większa niż 200%, lecz nie większa lub równa 250%	15 000 000

cd. tabeli 9.2

Stopa bezrobocia w powiecie – miejscu lokalizacji projektu w stosunku do przeciętnej stopy bezrobocia w kraju	Minimalna wartość kosztów kwalifikowanych [w PLN]
Większa niż 160%, lecz nie większa lub równa 200%	20 000 000
Większa niż 130%, lecz nie większa lub równa 160%	40 000 000
Większa niż 100%, lecz nie większa lub równa 130%	60 000 000
Większa niż 60%, lecz nie większa lub równa 100%	80 000 000
Mniejsza bądź równa 60%	100 000 000

Źródło: Opracowanie własne.

Ustawodawca przewidział obniżenie wartości wskazanych powyżej dla części projektów SUN. Koszty kwalifikowane nowej inwestycji, które był obowiązywały ponieść przedsiębiorca, obniżono o 95% w przypadku nowej inwestycji z zakresu następujących usług:

- związanych z wydawaniem pozostałego oprogramowania, określonych w klasie 58.29 PKWiU, z wyłączeniem usług określonych w kategorii 58.29.5 PKWiU,
- związanych z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki i usług powiązanych, określonych w dziale 62 PKWiU, z wyłączeniem kategorii 62.01.2 PKWiU,
- przetwarzania danych, zarządzania stronami internetowymi (hosting) oraz pozostałych usług związanych z zapewnieniem infrastruktury dla technologii informatycznych i komputerowych, określonych w kategorii 63.11.1 PKWiU,
- w zakresie audytu finansowego określonych w kategorii 69.20.1 PKWiU,
- rachunkowo-księgowych określonych w kategorii 69.20.2 PKWiU,
- w zakresie firm centralnych (*head offices*) i doradztwa związanych z zarządzaniem, określonych w dziale 70 PKWiU,
- architektonicznych i inżynierskich oraz w zakresie badań i analiz technicznych, określonych w dziale 71 PKWiU,
- w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych, określonych w dziale 72 PKWiU,
- w zakresie specjalistycznego projektowania określonych w grupie 74.1 PKWiU,
- doradztwa w sprawach środowiska określonych w podkategorii 74.90.13 PKWiU,
- centrów telefonicznych (*call center*) określonych w grupie 82.2 PKWiU,
- naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego, określonych w grupie 95.1 PKWiU,

- działalności badawczo-rozwojowej w rozumieniu przepisów ustaw o podatku dochodowym.

W trakcie trwania pandemii COVID-19 została wprowadzona zmiana stanowiąca ułatwienie dla SUN, poprzez możliwość kwalifikowania 2-letnich kosztów pracy i kosztów związanych z najmem lub dzierżawą gruntów, budynków i budowli oraz leasingu finansowego również po dacie zakończenia inwestycji wskazanej w decyzji o wsparciu (pierwotnie okres kwalifikowalności kosztów upływał w momencie zakończenia realizacji inwestycji zgodnie z deklaracją inwestora we wniosku o wydanie decyzji o wsparciu).

4. SUN jako beneficjent Polskiej Strefy Inwestycji w latach 2019-2021

SUN jest jedną z najdynamiczniej rozwijających się branż w Polsce. Na koniec I kwartału 2022 roku w Polsce działało ponad 1714 centrów usług biznesowych reprezentujących 1068 firm. Zatrudniały one 400 300 osób (o 11,6% więcej niż w roku poprzednim). W samym 2021 roku powstało 46 nowych centrów (ABSL, 2022).

Ubiegły rok był również rekordowy dla PSI. Wydanych zostało 713 decyzji o wsparciu, w których zadeklarowano ponad 37,1 mld PLN kosztów kwalifikowanych. Inwestorzy zobowiązali się także do utworzenia 16 831 nowych miejsc pracy (Ministerstwo Rozwoju i Technologii, 2022). PSI kojarzona jest jednak głównie jako instrument pomocowy dla branży przemysłowej, marginalizowany przez inwestorów z SUN.

W celu określenia skali wykorzystania PSI przez przedsiębiorstwa z SUN dla potrzeb badania wykorzystano dane otrzymane od przedstawicieli następujących podmiotów:

- Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK Wisłosan (Tarnobrzaska SSE),
- Słupska Specjalna Strefa Ekonomiczna (Słupska SSE),
- Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna (Suwalska SSE),
- Krakowski Park Technologiczny (Krakowska SSE),
- Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna INVEST-PARK (Wałbrzyska SSE),
- Specjalna Strefa Ekonomiczna „Starachowice” (Starachowicka SSE),
- Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (Kostrzyńsko-Słubicka SSE),
- Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna (Łódzka SSE),
- Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (Katowicka SSE).

Podstawowe wartości dotyczące liczby wydanych decyzji o wsparciu na rzecz sektora usług oraz deklarowanych kosztów kwalifikowanych i nowych miejsc pracy wskazują, że (tab. 9.3):

- pandemiczny 2020 rok był najgorszy pod względem liczby deklarowanych nowych miejsc pracy, natomiast znacznie lepszy niż 2019 rok pod kątem wartości zadeklarowanych kosztów kwalifikowanych;
- liderami pod kątem deklarowanej liczby nowych inwestycji, kwoty kosztów kwalifikowanych oraz planowanych do utworzenia nowych miejsc pracy w SUN są strefy, na których terenie znajdują się duże ośrodki miejskie (Łódzka SSE obejmuje m.in. Warszawę, Wałbrzyska SSE m.in. Wrocław, Krakowska SSE m.in. Kraków, a Katowicka SSE m.in. Katowice).

Tabela 9.3. Liczba decyzji o wsparciu, kwota zadeklarowanych kosztów kwalifikowanych i zadeklarowanych miejsc pracy w decyzjach o wsparciu wydanych dla inwestycji realizowanych w sektorze usługowym w latach 2019-2021

Podmiot zarządzający PSI	Liczba decyzji o wsparciu wydana dla inwestycji realizowanych w sektorze usługowym [w szt.]			Kwota zadeklarowanych kosztów kwalifikowanych w decyzjach o wsparciu wydanych dla inwestycji realizowanych w sektorze usługowym [w mln. PLN]			Liczba zadeklarowanych nowych miejsc pracy w decyzjach o wsparciu wydanych dla inwestycji realizowanych w sektorze usługowym [w szt.]		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Tarnobrzaska SSE	1	0	5	1,76	n/d	24,24	91	n/d	32
Słupska SSE	0	1	7	n/d	4,99	134,86	n/d	5	14
Suwalska SSE	3	1	1	15,98	1,26	1,08	22	1	2
Krakowska SSE	4	3	4	237,68	79,91	139,07	1004	405	569
Wałbrzyska SSE	2	1	3	49,60	142,00	109,05	173	50	40
Starachowicka SSE	1	2	6	60,06	21,10	46,18	40	19	35
Kostrzyńsko-Słubicka SSE	2	4	9	17,86	244,21	946,45	12	129	339
Katowicka SSE	3	3	11	10,92	56,99	213,52	44	153	868
Łódzka SSE	3	4	11	20,30	273,21	745,11	29	290	709
SUMA	19	19	57	414,16	823,67	2 359,56	1 415	1 052	2 608

Źródło: Opracowanie własne.

W praktyce branża usługowa w PSI rozumiana jest znacznie szerzej niż tylko SUN. Jako inwestycje w branży usługowej traktowane są także przedsięwzięcia polegające na tworzeniu np. centrów logistyczno-magazynowych. W celu wyłączenia z powyższego zestawienia przypadków inwestycji wykraczających poza SUN, zadano pytanie o udział inwestycji korzystających z obniżki dedykowanej SUN (tj. obniżka kryterium ilościowego). Działanie to oznaczało wyłączenie z dalszych rozważań Słupskiej SSE, Starachowickiej SSE oraz

Wałbrzyskiej SSE w latach 2020-2021, ponieważ wszystkie decyzje o wsparciu wydane dla sektora usługowego w badanym okresie zostały wydane na projekty niewpisujące się w SUN (tab. 9.4). W przypadku pozostałych stref również można zidentyfikować inwestycje wykraczające poza SUN, jednak ze względu na tajemnicę przedsiębiorstw, nie jest możliwe dokładne zidentyfikowanie, jakie wartości należałoby wyłączyć z wartości całkowitych, zdecydowano się więc prowadzić dalsze rozważania z uwzględnieniem kompletnych danych przedstawionych przez każdą ze stref.

Tabela 9.4. Udział decyzji o wsparciu wydanych dla inwestycji realizowanych w sektorze usługowym, korzystających z obniżki kryterium ilościowego w całkowitej liczbie wydanych decyzji o wsparciu dla sektora usługowego w latach 2019-2021

Podmiot zarządzający PSI	Udział decyzji o wsparciu wydanych dla inwestycji realizowanych w sektorze usługowym, korzystających z obniżki kryterium ilościowego w całkowitej liczbie wydanych decyzji o wsparciu dla sektora usługowego [w %]		
	2019	2020	2021
Tarnobrzaska SSE	100,00	n/d	100,00
Słupska SSE	n/d	0,00	0,00
Suwalska SSE	100,00	100,00	100,00
Krakowska SSE	75,00	100,00	75,00
Wałbrzyska SSE	50,00	0,00	0,00
Starachowicka SSE	0,00	0,00	0,00
Kostrzyńsko-Słubicka SSE	50,00	25,00	55,55
Katowicka SSE	33,00	33,00	27,27
Łódzka SSE	66,70	25,00	45,50

Źródło: Opracowanie własne.

Dokładniejszy obraz aktywności SUN w PSI otrzymano poprzez analizę udziału liczby deklarowanych nowych inwestycji, kosztów kwalifikowanych oraz nowych miejsc pracy w SUN z wartościami całkowitymi, tj. z uwzględnieniem wszystkich wydanych decyzji o wsparciu, również dla projektów branży przemysłowej (tab. 9.5).

Bazując na pozyskanych danych, można wyciągnąć następujące wnioski:

- udział SUN w całkowitej liczbie wydanych decyzji o wsparciu jest niewielki, nie stanowi w żadnym z badanych okresów i w żadnej z analizowanych SSE więcej niż 25% całkowitej liczby wydanych decyzji o wsparciu. Udział ten był większy niż 20% tylko raz, w przypadku Suwalskiej SSE w 2019 roku (21,4%);
- udział deklarowanych kosztów kwalifikowanych w SUN również pozostaje niewielki względem wartości całkowitych. Rekordowy pod tym względem był okres 2020-2021 w Kostrzyńsko-Słubickiej SSE (kolejno 19,0% oraz 17,9%);

- SUN odpowiada jednak za generację w istotnej liczbie nowych miejsc w większości poszczególnych lat funkcjonowania analizowanych stref, co jest zbieżne zarówno z celami utworzenia PSI, jak i ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (*Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*, 2017).

Tabela 9.5. Udział decyzji o wsparciu, zadeklarowanych kosztów kwalifikowanych oraz nowych miejsc pracy dla inwestycji realizowanych w SUN w całkowitej liczbie wydanych decyzji o wsparciu w latach 2019-2021

Podmiot zarządzający PSI	Udział decyzji o wsparciu wydanych dla inwestycji realizowanych w SUN w całkowitej liczbie wydanych decyzji o wsparciu [w %]			Udział zadeklarowanych kosztów kwalifikowanych w decyzjach o wsparciu wydanych dla inwestycji realizowanych w SUN w całkowitej zadeklarowanej kwocie kosztów kwalifikowanych w ramach wszystkich wydanych decyzji o wsparciu [w %]			Udział zadeklarowanych nowych miejsc pracy w decyzjach o wsparciu wydanych dla inwestycji realizowanych w SUN w całkowitej zadeklarowanej liczbie nowych miejsc pracy w ramach wszystkich wydanych decyzji o wsparciu [w %]		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Tarnobrzaska SSE	5,00	n/d	10,00	0,57	n/d	0,65	37,00	n/d	4,00
Suwalska SSE	21,40	5,00	2,70	11,50	0,50	0,08	43,50	0,93	0,71
Krakowska SSE	8,00	10,00	5,88	10,80	7,46	5,43	75,26	74,86	50,49
Wałbrzyska SSE	10,50	4,00	4,80	3,75	9,90	1,51	58,64	n/d	n/d
Kostrzyńsko-Słubicka SSE	7,00	18,00	15,00	1,10	19,00	17,90	2,00	32,00	27,00
Katowicka SSE	5,66	5,26	10,78	0,31	1,11	4,01	2,91	10,45	19,42
Łódzka SSE	8,80	10,50	14,50	1,00	15,80	15,90	3,50	44,00	26,30

Źródło: Opracowanie własne.

Zestawiając powyższe dane z wartościami dotyczącymi aktywności SUN w Polsce (ABSL, 2022) oraz ogólne zainteresowanie PSI przez inwestorów w Polsce (Ministerstwo Rozwoju i Technologii, 2022), należy stwierdzić, że PSI albo nie stanowi atrakcyjnego instrumentu wsparcia nowych inwestycji SUN, albo przedstawiciele SUN nie posiadają wystarczającej wiedzy na temat PSI. Za konieczne należy więc uznać przedstawienie rekomendacji dla obu tych scenariuszy.

5. Zakończenie – rekomendacje dotyczące zmian w przepisach prawa regulującego możliwości wsparcia SUN w ramach instrumentów PSI

W ocenie Autora podstawową barierą w przepisach o PSI dla SUN jest zaproponowany przez ustawodawcę sposób spełnienia kryteriów jakościowych. Przepisy w tym zakresie uległy już jednej nowelizacji z dniem 31 grudnia 2021 roku (ze względu na wejście w życie przepisów *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie pomocy pu-*

blicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji, Dz. U. 2021, poz. 2483) poprzez:

- wykreślenie możliwości *Osiągnięcia odpowiedniego poziomu sprzedaży poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej* i *Utworzenie centrum nowoczesnych usług dla biznesu o zasięgu wykraczającym poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*;
- dodanie *Wykorzystania potencjału zasobów ludzkich* (sprowadzające się w głównej mierze do zapewnienia przez przedsiębiorcę opieki nad dziećmi pracowników i zatrudniania co najmniej 10% z orzeczeniem o niepełnosprawności w puli nowo zatrudnionych osób), *Tworzenia powiązań regionalnych* (wymuszający angażowanie kooperantów w proces produkcji z wykorzystaniem środków trwałych, nabywanych przez inwestora), *Robotyzację i automatyzację procesów* (zakup robota manipulacyjnego zgodnego z nieaktualną normą PN-EN ISO 8373:2001) oraz *Nową inwestycją w OZE* (oznaczającą nabycie jednostek OZE zapewniających moc przyłączeniową co najmniej 15% większą niż wynikająca z umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej, przy czym nakłady na OZE nie mogą stanowić kosztów kwalifikowanych inwestycji).

Zostały tym samym wykreślone sposoby zbieżne z modelem funkcjonowania SUN (tj. eksport usług na rzecz zagranicznych podmiotów powiązanych) i zastąpione rozwiązaniami dedykowanymi branży przemysłowej. W ocenie Autora trudno sobie wyobrazić inwestycję w robota manipulacyjnego czy instalację OZE w przypadku centrum finansowo-księgowego lub *call center*. Dodatkowo, brzmienie pozostałych sposobów wywiązania się z kryteriów jakościowych, aktualnych dla SUN od momentu wejścia w życie przepisów PSI w 2018 roku, stanowi istotną barierę dla tego sektora, jak np. prowadzenie działalności gospodarczej o niskim negatywnym wpływie na środowisko potwierdzone posiadaniem stosownego certyfikatu.

Pierwszym rekomendowanym działaniem, które należy podjąć, jest nowelizacja sposobów spełnienia kryteriów jakościowych dla projektów z SUN, dostosowując je do charakteru tej formy działalności gospodarczej. Bazując na celach przedstawionych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (*Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*, 2017), można zaproponować następujące sposoby spełnienia kryteriów jakościowych:

- przynależność do stowarzyszenia/organizacji międzynarodowej zrzeszającej podmioty z SUN przez okres utrzymania inwestycji;
- prowadzenie, przez okres utrzymania inwestycji, zaawansowanych procesów (np. rachunkowość zarządcza, kontroling, zarządzanie aplikacją, zarządzanie infrastrukturą IT, hedging, usługi audytu, wsparcie usług prawnych, zarządzanie portfelem projektów);

- zobowiązanie do realizacji przez okres utrzymania inwestycji programu *secondment*, polegającego na przynajmniej jednorazowym oddelegowaniu co najmniej 5% pracowników z puli osób zatrudnionych w związku z realizacją inwestycji do innego zakładu grupy kapitałowej, w której skład wchodzi inwestor (okres delegacji minimum 1 miesiąc);
- prowadzenie biznesu społecznie odpowiedzialnego, potwierdzonego np. prowadzeniem przez okres utrzymania inwestycji fundacji, w której głównym udziałowcem w okresie utrzymania inwestycji pozostaje inwestor.

Ponieważ większość krajowych podmiotów SUN wchodzi w skład globalnych grup kapitałowych i rozlicza się w oparciu o zasady przewidziane w przepisach o cenach transferowych (tj. dochód jest wypadkową marży w granicach od 3 % do 15%), wprowadzenie automatycznego prawa do 15-letniego okresu ważności decyzji o wsparciu dla SUN powinno stanowić dodatkową zachętę ekonomiczną do korzystania z PSI (zgodnie bowiem z przepisami niewykorzystana w terminie kwota wygenerowanego zwolnienia podatkowego przepada).

Zgodnie z przepisami, zwolnieniu podatkowemu podlegać może dochód wygenerowany na terenie gruntów objętych decyzją o wsparciu. W dobie rosnącej popularności pracy zdalnej (Bankier, 2022) rodzi to uzasadnione obawy podatników o prawo do korzystania ze zwolnienia w tej części dochodu, która przypada na pracę pracowników pracujących poza biurem. Rekomenduje się więc wprowadzenie do przepisów zasady, że w przypadku inwestycji z SUN, dochodem z tytułu realizacji nowej inwestycji jest również dochód wygenerowany przez pracowników prowadzących pracę na rzecz podatnika w formie pracy zdalnej/telepracy.

Powyższe zmiany powinny iść w parze z globalną promocją PSI jako rozwiązania dedykowanego inwestorom SUN planującym nowe projekty w Europie Środkowo-Wschodniej. Głównym podmiotem zaangażowanym w promocję globalną powinny być agendy zagraniczne Polskiej Agencji Rozwoju Przemysłu, w ścisłej współpracy z pracownikami specjalnych stref ekonomicznych, którzy posiadają odpowiednie doświadczenie oraz skuteczność w promowaniu PSI w Polsce.

Bibliografia

1. ABSL. (2022). *Sektor Nowoczesnych Usług Biznesowych w Polsce*. Pobrano z: <https://shop-absl.pl/Sektor-Nowoczesnych-Uslug-Biznesowych-w-Polsce-2022-p117> (dostęp: 14.08.2022).
2. Ambroziak, A.A., Pamuła-Wróbel, K., Zenc, R. (2020). *Pomoc publiczna dla przedsiębiorców. Wybrane zagadnienia. Perspektywa podmiotu udzielającego pomocy i jej beneficjenta w Polsce*. Warszawa: Wolters Kluwer
3. Baldwin, R. Weder di Mauro, B. (2020). *Economics in the Time of COVID-19*. London: CEPR Press.

4. Bankier. (2022, styczeń). *Możliwość pracy zdalnej coraz ważniejsza dla pracowników*. <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Mozliwosc-pracy-zdalnej-coraz-wazniejsza-dla-pracownikow-8257661.html> (dostęp: 14.08.2022)
5. Blau, F.D., Koebe, J., Meyerhofer, P.A. (2020). Who are the Essential and Frontline Workers? National Bureau of Economic Research, 27791, DOI 10.3386/w27791.
6. Business Insider. (2021, styczeń). *Polska recesja odśladnia problem, który narastał od lat. „Tu nie wystarczą słowa”*. <https://businessinsider.com.pl/finanse/makroekonomia/spadek-inwestycji-w-polsce-w-2020-r-spadek-pkb-komentuje-andrzej-malinowski-z/me7gsjv> (dostęp: 14.08.2022)
7. Kozaczka, M. (2021). *Polskie Specjalne Strefy Ekonomiczne w latach 2015-2019*. Sandomierz: WydawnictwoDiecezjalneiDrukarnia w Sandomierzu.
8. Ministerstwo Rozwoju i Technologii. (2022, lipiec). *157 wydanych decyzji w pierwszym półroczu 2022 r.* <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/polska-strefa-inwestycji--157-wydanych-decyzji-w-pierwszym-polroczu-2022-r> (dostęp: 14.08.2022)
9. Rada Ministrów. (2017), *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*. Pobrano z: <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/informacje-o-strategii-na-rzecz-odpowiedzialnego-rozwoju> (dostęp: 14.08.2022).
10. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji, Dz. U. 2018, poz. 1162 ze zm.
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji, Dz. U. 2021, poz. 2483.
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022-2027, Dz. U. 2021, poz. 2422.
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji, Dz. U. 2018, poz. 1713 ze zm.